

Бойко О.Я.

Національний університет «Львівська політехніка»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Обов'язковою умовою розвитку транскордонного співробітництва в Україні є наявність дієвого законодавчого підґрунтя, що забезпечується за допомогою ефективного нормативно-правового механізму, активною участю органів законодавчої та виконавчої влади у цьому процесі.

У статті проведено аналіз нормативно-правової бази та наукових досліджень вітчизняних вчених щодо правової площини транскордонного співробітництва в Україні.

Виділено законодавчі акти України у сфері транскордонного співробітництва, відзначено наявне відповідне законодавче забезпечення для його розвитку та ефективного функціонування, що спрямовані на встановлення і поглиблення культурних, наукових, економічних, екологічних, культурних та інших відносин між його суб'єктами.

Виокремлено основні організаційні форми транскордонного співробітництва; досліджено впроваджені заходи органів державної влади України, спрямовані на його розвиток.

Здійснено моніторинг програм, проектів та стратегій, які спрямовані на розвиток транскордонного співробітництва в Україні, який переконливо свідчить про те, що відбувається спільне вирішення завдань місцевого та регіонального розвитку для налагодження взаємовигідної та ефективної співпраці суб'єктів і учасників транскордонного співробітництва, підвищення рівня життя населення та соціально-економічного розвитку регіонів.

Необхідність змін зовнішніх та внутрішніх умов для розвитку транскордонного співробітництва, переформатування основних програм та визначення пріоритетних напрямів на сьогодні в Україні особливо актуально в умовах додаткових безпрецедентних викликів, пов'язаних як із зовнішнім впливом збройної агресії росії щодо України, так і внутрішніх чинників, викликаних недосконалою державною політикою.

Нормативно-правовий механізм транскордонного співробітництва потребує вдосконалення і першочерговим завданням є гармонізація вітчизняного законодавства для підтримки транскордонного співробітництва, як перспективного інструмента розвитку регіонів з метою досягнення ефективності використання фінансових ресурсів в інтересах людей, єдності держави, сталого розвитку територій, збереження навколишнього природного середовища.

Ключові слова: *єврорегіони, нормативно-правовий механізм, органи публічної влади, проекти, програми, транскордонне співробітництво.*

Постановка проблеми. Зважаючи на те, що в Україні тривалий час впроваджуються програми транскордонного співробітництва у різних регіонах, їх успішність першочергово забезпечується наявністю ефективного правового підґрунтя та злагодженістю нормативно-правового механізму, активною участю органів законодавчої та виконавчої влади у цих процесах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Правові аспекти транскордонного співробітництва в Україні досліджували українські науковці: І.В.Артюмов, З.С.Варналій, В.В.Гоблик, Ю.Б.Євчак, І.Ф.Король, Я.В.Лазур, С.І.Мітряєва, В.А.Устименко. Водночас, у цих дослідженнях не приділено належної уваги питанню нормативно-

правового механізму спільного розвитку програм транскордонного співробітництва для стимулювання розвитку регіонів, розширення їх можливостей та досягнення стратегічних цілей розвитку.

Метою статті є дослідження нормативно-правового механізму транскордонного співробітництва та перспектив його розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Правові, економічні та організаційні засади транскордонного співробітництва в Україні регулюються у таких нормативно-правових документах як Конституція України, Господарський, Цивільний та Податковий Кодекси України; закони України «Про транскордонне співробітництво», «Про засади державної регіональної політики»,

«Про стимулювання розвитку регіонів», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємств та громадських формувань», «Про доступ до публічної інформації», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про публічні закупівлі», відповідні державні стратегії і програми, а також міжнародні договори України, що регулюють відносини у цій сфері, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Основним нормативним підґрунтям розвитку транскордонного співробітництва в Україні став Закон «Про транскордонне співробітництво» (2004 р.), де визначено загальні засади транскордонного співробітництва, основною метою якого є формування добросусідських відносин та поглиблення взаємодії його суб'єктів та учасників задля сприяння спільному вирішенню завдань місцевого та регіонального розвитку, на основі дотримання принципів поваги до прав людини та її основоположних свобод, поваги до державного суверенітету, територіальної цілісності та непорушності кордонів держав, усунення політичних, економічних, правових, адміністративних та інших перешкод для взаємної співпраці [1].

Створення сприятливих умов для ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва України є основною метою державної політики у цій сфері для покращення рівня життя населення та сприяння економічного і соціального розвитку регіонів, а також гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів.

Мета реалізується через здійснення транскордонного співробітництва на міждержавному і територіальному рівнях для налагодження співпраці, обміну досвідом, вирішення назрілих екологічних проблем, розбудови міжнародних транспортних коридорів, забезпечення зайнятості населення, тощо.

Вищезгаданий Закон України тісно пов'язаний із іншими нормативно-правовими актами, які регулюють правові засади процесів транскордонного співробітництва. Перелік законодавчих актів у сфері транскордонного співробітництва представлено в таблиці 1.

Основною організаційною формою транскордонного співробітництва, що здійснюється відповідно до двосторонніх або багатосторонніх угод про транскордонне співробітництво, відповідно до Закону «Про транскордонне співробітництво», є євро регіон.

України завдяки вигідному географічному положенню межує із сімома державами, відповідно, більшість адміністративно-територіальних одиниць нашої держави є прикордонними і входять до десяти євро регіонів (Буг, Верхній Прут, Дністер, Дніпро, Донбас, Карпати, Нижній Дунай, Слобожанщина, Чорноморський євро регіон, Ярославна), п'ять з яких створено із державами-членами Європейського Союзу.

Державні програми розвитку транскордонного співробітництва здійснюються у рамках євро регіонів, а затверджуються Кабінетом Міністрів України, де окреслюються основні пріоритетні напрями розвитку з урахуванням європейського вектора розвитку та джерела фінансування заходів, програм і проектів.

На сьогодні в Україні програми транскордонного співробітництва реалізуються лише у п'яти євро регіонах. Співпраця із регіонами, учасниками яких є адміністративно-територіальні одиниці росії і білорусі зупинена із моменту повномасштабного вторгнення російських військ на територію України.

Розвиток транскордонного співробітництва є важливим об'єктом сучасної регіональної політики та пріоритетом політики сусідства Європейського Союзу. Транскордонне співробітництво в Україні реалізується на основі міжнародного права та вітчизняного законодавства, що включає Європейську рамкову конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або властями (Україна приєдналася до Конвенції 14 липня 1993 року) та додаткові протоколи до неї [6].

Відповідно до Конвенції, держави-члени прагнуть досягти співробітництва між прикордонними територіальними громадами або властями в розвитку сільського господарства, охорони навколишнього природного середовища, взаємодопомоги у надзвичайних ситуаціях задля сприяння економічному і соціальному прогресу та підвищення рівня добробуту населення.

З метою реалізації цілей цієї Конвенції укладаються угоди між сторонами, якими заохочуються будь-які ініціативи територіальних громад і властей для благоустрою та розвитку прикордонних регіонів, зміцнення солідарності сусідніх народів і налагодження добросусідських взаємин.

Угоди про транскордонне співробітництво мають бути реалізовані у межах визначених євро регіонів, бути взаємовигідними його суб'єктам, передбачати акумулювання фінансових ресурсів для реалізації спільних заходів, програм, проєктів

Законодавчі акти сфери транскордонного співробітництва України

Назва закону	Закон визначає
Закон України «Про транскордонне співробітництво»[2].	<ul style="list-style-type: none"> – мету та принципи державної політики у сфері транскордонного співробітництва; сфери та організаційні форми транскордонного співробітництва; – порядок утворення, статус, функції, повноваження та джерела фінансування його органів; – принципи та форми державної підтримки розвитку транскордонного співробітництва.
Закон України «Про засади державної регіональної політики»[3].	<ul style="list-style-type: none"> – основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України; - напрями державної політики на запровадження дієвих інструментів державної підтримки міжрегіональної інтеграції, виконання міжрегіональних програм і проектів; - порядок участі регіонів у програмах та проектах розвитку міжрегіонального та транскордонного співробітництва; - програми регіонального розвитку та регіональні програми розвитку як механізми фінансування державної регіональної політики, в тому числі за рахунок коштів, що надходять до державного бюджету в рамках програм допомоги і грантів Європейського Союзу.
Закон України «Про стимулювання розвитку регіонів» [4].	<ul style="list-style-type: none"> – правові, організаційні, наукові, фінансові та інші заходи, спрямовані на досягнення сталого розвитку регіонів на основі поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів на загальнодержавному та регіональному рівнях, максимально ефективного використання потенціалу регіонів в інтересах їх жителів та держави в цілому.
Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» [5].	<ul style="list-style-type: none"> – основні правові, економічні, соціальні, екологічні, гуманітарні та організаційні засади державної регіональної політики як складової частини внутрішньої політики України, встановлює особливості відновлення регіонів та територій, що постраждали внаслідок збройної агресії проти України; - основні засади державної регіональної політики, спрямованої на створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, підвищення якості життя людей, зменшення територіальної диференціації за показниками соціально-економічного розвитку, співпрацю із міжнародними фінансовими організаціями, програмами і фондами у сфері державної регіональної політики, використання відповідної міжнародної технічної допомоги, стимулювання участі регіонів у програмах та проектах розвитку транскордонного співробітництва.

тів та стратегій у екологічній, культурно-освітній, науковій, туристичній, соціальній та інших сферах.

Центральним органом виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної регіональної політики з питань транскордонного співробітництва є Міністерство розвитку громад та територій України (Мінрегіон), діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України. Завданнями цього органу є стимулювання участі регіонів у програмах та проектах розвитку міжрегіонального і транскордонного співробітництва, формування оптимальної системи інституційного забезпечення регіонального розвитку, розробка та реалізація програм, порядок їх фінансування, правова, інформаційна та технічна підтримка, координація і взаємне узгодження їх виконання.

Згідно із законом України «Про транскордонне співробітництво», як органи транскордонного

співробітництва можуть утворюватися окремі юридичні особи (наприклад, об'єднання євросубрегіонального співробітництва). Однак ці функції можуть здійснювати і відповідні структурні підрозділи місцевих органів виконавчої влади та виконавчі органи місцевого самоврядування.

Державна підтримка транскордонного співробітництва на виконання державних програм його розвитку здійснюється в пріоритетних напрямках для забезпечення фінансування тих заходів, проектів і стратегій, які сприяють розв'язанню актуальних проблем і отримали фінансування в рамках програм міжнародної технічної допомоги.

Видатки на реалізацію проектів та програм транскордонного співробітництва здійснюються за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, бюджетів органів місцевого самоврядування, коштів міжнародної технічної допомоги, коштів Європейського Союзу, кредитних ресурсів між-

народних фінансових організацій, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Кабінетом Міністрів України створено Міжвідомчу комісію з питань підтримки транскордонного співробітництва та затверджено порядок проведення конкурсного відбору проектів (програм) транскордонного співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка.

До складу Міжвідомчої комісії входить Міністр розвитку громад та територій (голова комісії), перші заступники (заступники) Міністрів економіки, фінансів, закордонних справ, інфраструктури, енергетики, захисту довкілля та природних ресурсів, культур та інформаційної політики, молоді та спорту, освіти і науки, охорони здоров'я, соціальної політики, цифрової трансформації, внутрішніх справ, юстиції. А також перші заступники (заступники) Голови Національного агентства з питань запобігання корупції, Держмитслужби, Держприкордонслужби, ДСНС, Держаудитслужби.

Для проведення Міжвідомчою комісією процедури конкурсного відбору проектів (програм) транскордонного співробітництва з метою визначення обсягів державної фінансової підтримки, попередньо проводиться їх оцінка Експертною групою.

Порядок проведення конкурсного відбору визначена постановою Кабінету Міністрів України [7], а схвалений Міжвідомчою комісією перелік проектів (програм) слугує проектом акта про внесення змін до Державної програми розвитку транскордонного співробітництва відповідні роки, який подається Мінрегіоном до Кабінету Міністрів України.

В Україні ще з 2007 року діють чотири Програми прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства, в рамках яких реалізуються проекти: «Польща-Білорусь-Україна», «Україна-Угорщина-Словаччина-Румунія», «Україна-Румунія-Республіка Молдова», «Басейн Чорного моря».

Програмами визначено географічні рамки їх впровадження, визначені пріоритетні напрямки, за якими будуть реалізовуватися проекти в рамках програм, спільні органи управління. Обов'язковою умовою є співфінансування кожного проекту (як правило 10 %).

З метою реалізації Програм прикордонного співробітництва укладаються багаторічні фінансові угоди, які підписуються трьома сторонами: Європейською комісією, Спільним органом управління (Joint Managing Authority) і країною-партнером.

Адміністративні та фінансові функції здійснює Спільний орган управління, який відповідає за реалізацію програми.

Кабінетом Міністрів України затверджено Порядок функціонування національної системи управління та контролю за виконанням спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014-2020, яким визначається процедура функціонування національної системи управління та контролю за виконанням спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014-2020, розподіл функцій та обов'язків між державними органами для виконання таких програм, враховуючи положення Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Україна - Польща - Білорусь 2014-2020», Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Україна - Угорщина - Словаччина - Румунія 2014-2020», Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Україна - Румунія 2014-2020» та Угоди про фінансування спільної операційної програми прикордонного співробітництва «Басейн Чорного моря 2014-2020» [8].

Відповідно до згаданої Постанови:

- Секретаріат Кабінету Міністрів України виступає Національним органом управління спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014-2020;

- Міністерство фінансів України - Національним контрольно-контактним пунктом спільних операційних програм, у тому числі шляхом залучення Державної аудиторської служби до перевірки законності та правомірності витрат головних партнерів та/або партнерів (резидентів) за проектами і виконання окремих завдань Органом суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (за згодою) та Аудиторською палатою (за згодою);

- Рахункова палата - представником України в Групі аудиторів спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства.

Моніторинг та перевірки законності та правомірності витрат в рамках реалізації проектів (програм) транскордонного співробітництва 2014-2020 та цільового використання коштів бюджетів, які використовуються для співфінансування кожного проекту проводиться відповідно до Порядку організації проведення перевірок законності і правомірності витрат, понесених головними парт-

нерами та/або партнерами (резидентами) в рамках реалізації проектів за спільними операційними програмами прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 №674[9].

Підставою для проведення таких перевірок є запит Органу управління/Спільного технічного секретаріату Програми. Перевірки проводяться утвореною за наказом Міністра фінансів України робочою групою, до складу якої входять посадові особи Мінфіну та Держаудитслужби відповідно до наведених вище нормативних документів.

За результатами перевірок складаються чек-листи, які підписуються всіма членами робочої групи і в яких зазначаються виявлені порушення, неприйнятні витрати, рекомендації, тощо. Про результати перевірок та виявлені випадки порушень і шахрайства в рамках реалізації проектів спільних операційних програм інформується Орган управління для прийняття відповідних рішень.

Головні партнери та партнери зобов'язані забезпечити повернення неналежно витрачених коштів та невикористаної частини гранту на запит Органу управління. Ті головні партнери та партнери, які не забезпечили повернення неналежно витрачених коштів та невикористаної частини гранту або ті, які допустили випадки шахрайства під час виконання спільних операційних програм прикордонного співробітництва, не можуть брати участі у конкурсному відборі проектів в рамках майбутніх програм прикордонного співробітництва після 2020 року.

Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки зумовлена завершенням терміну виконання державної програми на 2014-2020 роки, пріоритетом якої були розвиток та посилення інституційної спроможності прикордонних регіонів, підвищення стандартів і якості життя населення, ліквідація інфраструктурних перешкод, збереження екологічної мережі, зміцнення добросусідських відносин між країнами.

Ця програма передбачає розвиток нових форм транскордонного співробітництва та залучення додаткових фінансово-економічних ресурсів для вирішення завдань щодо місцевого і регіонального розвитку, інтенсифікації партнерства та поглиблення добросусідських багатосторонніх відносин між регіонами України та інших держав. Пріоритетними Програми є: реалізація в Україні Стратегії Європейського Союзу для Дунайського

регіону; реалізація проектів (програм), що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, а також програм прикордонного співробітництва у рамках фінансового інструменту «Сусідство, розвиток і міжнародне співробітництво» (NDICI); забезпечення розвитку прикордонної інфраструктури гірських територій Карпат; забезпечення розвитку інституційної спроможності суб'єктів та учасників транскордонного співробітництва [10].

Мінрегіон відповідно до покладених на нього завдань в сприянні комплексному соціально-економічному розвитку регіонів також розробляє і Державну стратегію регіонального розвитку України та план заходів з її реалізації. Державна стратегія регіонального розвитку України розробляється на період сім років та затверджується Кабінетом Міністрів України.

Державні програми розвитку транскордонного співробітництва корелюються із державними стратегіями регіонального розвитку.

Так, Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців [11].

Стратегія визначає основні вектори нової регіональної політики з метою розбудови конкурентоспроможних регіонів на основі ефективного використання внутрішнього потенціалу, покращення зайнятості населення шляхом створення нових робочих місць для повернення до країни трудових мігрантів, підтримки потенційних центрів економічного зростання, підтримки інтегрованих проектів розвитку територій з особливими проблемами розвитку.

Війна росії проти України спричинила тимчасову окупацію частини території нашої держави та призвела до ряду значних структурних руйнувань в національній економіці, поглибила розрив у рівнях розвитку регіонів, спричинила масовий відплив працездатного населення та капіталу з окупованих та прилеглих до них територій, відтак справила чималий вплив на суму втрат національного багатства Українського народу.

Фінансово-економічна криза, зростання світової потреби в енергоресурсах та продовольстві, обмеженість в ресурсах, екологічні наслідки військових дій, неконтрольованість українсько-російського кордону є тими найсерйознішими викликами, які вимагають узгодженості державної регіональної політики, спрямованої на ефективний регіональний розвиток з пріоритетним використанням власного ресурсного потенціалу регіонів.

Цим може стати впровадження кардинально нових інструментів стимулювання розвитку регіонів з врахуванням їх специфіки, розширення можливостей та стимулювання інвестування у розвиток альтернативних джерел енергетики для досягнення повної незалежності регіональних ринків від російського ринку.

Синергія стратегій регіонального розвитку та програм транскордонного співробітництва в Україні є тим інструментом підвищення ефективності виконання регіональної політики та транскордонного співробітництва в прикордонних регіонах України через додаткові можливості для досягнення стратегічних цілей розвитку.

Однак цей потенціал на даний час наразі є практично не реалізованим у більшості цільових регіонів. У майбутніх періодах стратегічного планування компонента транскордонного співробітництва потребує істотного доповнення та виокремлення найважливіших аспектів транскордонної співпраці у відповідні розділи стратегії регіонального розвитку. Відсутність спільного бачення транскордонного співробітництва між прикордонними українськими областями та адміністративно-територіальними одиницями сусідніх країн, інституційного закріпленого у відповідних угодах, що підпадають під дію програм транскордонного та територіального спів-

робітництва, перешкоджає використанню усіх можливостей транскордонного співробітництва, як інструмента поліпшення рівня життя громадян [12].

Висновки. Підводячи підсумок аналізу вітчизняної нормативно-правової бази щодо розвитку транскордонного співробітництва слід зазначити, що в Україні наявне відповідне законодавче забезпечення для побудови ефективної співпраці. Однак, ряд викликів і перешкод стоять на заваді реалізації його ефективного розвитку: збройна агресія росії та тимчасова окупація частини території України; масштабні руйнування стратегічних об'єктів та об'єктів цивільної інфраструктури; високий рівень трудової міграції та втрати високоосвіченого людського потенціалу; незадовільний стан системи освіти та охорони здоров'я; незгоджене бачення щодо стратегічних напрямків розвитку транскордонного співробітництва; недалекоглядність політики, що призвела до критичного стану значної частини транспортної інфраструктури та енергетики; низький рівень інновацій у виробництві; відсутність довіри до судової системи, законодавства і фінансових установ, які гарантують захист інвестицій, незгодженість окремих законодавчих норм.

Саме тому стратегічно важливо створити необхідні умови для розвитку транскордонного співробітництва із європейськими партнерами. Для цього необхідно забезпечити: спільне бачення транскордонної компоненти у стратегії регіонального розвитку; диференційований підхід кожного регіону до програм співробітництва із акцентом на можливості використання інструменту транскордонного співробітництва; лобювання інтересів регіонів у ході програмування програм транскордонного співробітництва з урахуванням стратегічних напрямів розвитку.

Список літератури:

1. Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06. 2004 № 1861-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-15#Text>
2. Там само.
3. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. Про стимулювання розвитку регіонів» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>
4. Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України від 08.09.2005 №2850-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850-15#Text>
5. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України від 09.07.2022 №2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#n365>
6. Державна Програма розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2021 №408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#Text>
7. Порядок проведення конкурсного відбору проектів (програм) транскордонного співробітництва, яким може надаватися державна фінансова підтримка: Постанова Кабінету

Міністрів України від 22.09.2021 №1009. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1009-2021-%D0%BF#n48>.

8. Порядок функціонування національної системи управління та контролю за виконанням спільних операційних програм прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства 2014-2020: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 №554. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554-2018-%D0%BF#n14>.

9. Порядок організації проведення перевірок законності і правомірності витрат, понесених головними партнерами та/або партнерами (резидентами) в рамках реалізації проектів за спільними операційними програмами прикордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 №674. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2021-%D0%BF#Text>.

10. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 №408. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2021-%D0%BF#Text>

11. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

12. Синергія програм транскордонного співробітництва та стратегій регіонального розвитку в Україні / упоряд. С. Романенко. – Чернігів: Поліський фонд міжнародних та регіональних досліджень, 2018. - 92с.

Boiko O.Ya. REGULATORY AND LEGAL MECHANISM OF STATE REGULATION OF CROSS-BORDER COOPERATION

An effective legislative basis provided by an effective regulatory and legal mechanism and the active participation of legislative and executive authorities in this process are mandatory provisions for the development of cross-border cooperation in Ukraine.

The article analyzes the regulatory and legal framework elucidated by the academic research of national scientists regarding the legal plane of cross-border cooperation in Ukraine.

The legislative acts of Ukraine in the field of cross-border cooperation are highlighted, the existing relevant legislative support for its development and effective use aimed at establishing and deepening cultural, scientific, economic, ecological, cultural and other relations between its subjects, is noted.

The main organizational forms of cross-border cooperation are scrutinized ; the implemented measures of the state authorities of Ukraine aimed at its development are investigated.

Monitoring of programs, projects, and strategies directed at the development of cross-border cooperation in Ukraine has been carried out to provide convincing indication that there is a joint solution of local and regional development tasks for the establishment of mutually beneficial and effective cooperation of subjects and participants of cross-border cooperation expected to raise the standard of living of the population and socio-economic development of regions.

The need for changes in external and internal conditions for the development of cross-border cooperation, reformatting of the main programs and determination of priorities for Ukraine today is especially relevant in the conditions of additional unprecedented challenges associated with both the external influence of Russia's armed aggression against Ukraine and internal factors caused by imperfect state legislature.

The regulatory and legal mechanism of cross-border cooperation obviously needs improvement; the primary task lies in the harmonization of domestic legislation to support cross-border cooperation as a promising tool for the development of regions in order to ensure the efficiency of financial resources in the people's interests, the unity of the state, the sustainable development of territories, and the preservation of the natural environment.

Key words: *euoregions, regulatory and legal mechanism, public authorities. projects, programs, cross-border cooperation .*